

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

Спеціальність **073 «Менеджмент»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Робоча програма «Інтелектуальна власність» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». 15 с.

Розробники:

Никируй Л.І. – к.ф.-м.н., професор кафедри управління та бізнес-адміністрування

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від 30 серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри управління
та бізнес-адміністрування

(підпис)

П'ятничук І. Д.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
	Спеціальність 073 «Менеджмент»		
Змістових модулів – 1	Освітня програма Управління навчальним закладом	Рік підготовки:	
			1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
			1-й
	Освітній рівень: магістр	Лекції	
			6 год.
		Практичні заняття	
			4 год.
		Лабораторні заняття	
			-
		Самостійна робота	
			80 год.
		Індивідуальні завдання	
		-	-
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 12,5 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування у майбутніх управлінців знань та навичок з організації та планування і управління інтелектуальною власністю, стратегічного управління процесом створення та розповсюдження нововведень.

Предмет дисципліни: теоретичні та практичні аспекти управління об'єктами права інтелектуальної власності у сфері управління навчальними закладами, підходи і методи аналітики з метою ефективного планування управління правами інтелектуальної власності.

Основними **цілями** вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність» є:

- Формування у студентів розуміння значення захисту прав інтелектуальної власності;
- Надати навички щодо класифікації об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної

- власності,
- Розуміння можливих шляхів регулювання взаємозв'язків між об'єктами і суб'єктами права інтелектуальної власності;
 - Вміння орієнтуватися у законах України та відповідних нормативних актах щодо захисту патентного права та авторських і суміжних прав;
 - Розуміння структури державної системи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності;
 - Формування навик для побудови шляху від ідеї до комерційного впровадження захищеного патентом винаходу;
 - Вміння оформляти заявки на патент України на винахід (корисну модель), промисловий зразок, на отримання свідоцтва про реєстрацію авторського чи суміжного права;
 - Навики щодо використання набутих знань для правового захисту результатів своєї інтелектуальної діяльності, оформлення заявки для отримання патенту України на винахід, орієнтуватися як у вітчизняному, так і в законодавствах інших держав у питаннях охорони прав на інтелектуальну власність.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Поняття права інтелектуальної власності.

- Історичний аспект захисту прав інтелектуальної власності.
- Об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності

Тема 2. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.

- Законодавча база України у сфері інтелектуальної власності.
- Міжнародна система права інтелектуальної власності.
- Структура державної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Тема 3. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.

- Поняття винаходу, корисної моделі.
- Об'єкти винаходу (корисної моделі).
- Умови патентоздатності.
- Порядок патентування.
- Строк дії патенту.
- Права власника патенту.
- Міжнародне патентування.
- Структура заявки на реєстрацію патенту на винахід (корисну модель).
- Формула винаходу (корисної моделі).

Тема 4. Набуття прав на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак.

- Набуття прав на промисловий зразок.

- Порядок отримання охоронного документа.
- Об'єкти патентування промислового зразка.
- Набуття прав на географічне зазначення товару, товарний знак.

Тема 5. Охорона прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську таємницю.

- Охорона прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську таємницю.

Тема 6. Авторське і суміжні права.

- Авторське право.
- Форми і термін охорони авторських прав.
- Об'єкти і суб'єкти авторського права.
- Особливості захисту прав на комп'ютерні програми.
- Суміжні права.
- Форми і термін охорони суміжних прав.
- Об'єкти і суб'єкти суміжних прав.

Тема 7. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.

- Мета і основні способи комерціалізації.
- Передача (продаж) прав, використання, оцінка вартості об'єктів права інтелектуальної власності.

Тема 8. Управління правами інтелектуальної власності.

- Життєвий цикл об'єктів інтелектуальної власності.
- Управління об'єктом права інтелектуальної власності на різних етапах.

Тема 9. Захист прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

- Необхідність захисту.
- Дії, що визнаються порушенням прав.
- Вирішення спорів у адміністративному порядку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л.		п.	лаб.	інд.	с.р.	л.		п.	лаб.	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Вступ. Поняття права інтелектуальної власності.								1	-	-	-	10
Тема 2. Система								1	-	-	-	10

законодавства у сфері інтелектуальної власності.												
Тема 3. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.								1	-	-		10
Тема 4. Набуття прав на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак. Набуття прав на промисловий зразок.								1	-	-		10
Тема 5. Охорона прав на комерційну тасмницю та раціоналізаторську тасмницю.							1	-	-	-		10
Тема 6. Авторське і суміжні права.							1	1	-	-		10
Тема 7. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.							1	-	-	-		10
Тема 8. Управління правами інтелектуальної власності.							1	-	-	-		5
Тема 9. Захист прав на об'єкти права інтелектуальної власності.								1				5
Усього годин							6	4	-	-		80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
3.	Тема 3. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.	1
4.	Тема 4. Набуття прав на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак. Набуття прав на промисловий зразок.	1
6.	Тема 6. Авторське і суміжні права.	1
9.	Тема 9. Захист прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	1
	Разом	4

6. Теми лабораторних занять

Відповідно до робочої програми з дисципліни «Інтелектуальна власність» лабораторні заняття не заплановані.

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Інтелектуальна власність» складається з різних видів:

- 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
- 2) самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами опрацювання;
- 3) підготовка індивідуального проєкту (робота у групах та наступний публічний захист проєкту у вигляді дебатів).

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Вступ. Поняття права інтелектуальної власності.	10
2.	Тема 2. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.	10
3.	Тема 3. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.	10
4.	Тема 4. Набуття прав на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак. Набуття прав на промисловий зразок.	10
5.	Тема 5. Охорона прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську таємницю.	10
6.	Тема 6. Авторське і суміжні права.	10
7.	Тема 7. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.	10
8.	Тема 8. Управління правами інтелектуальної власності.	5
9.	Тема 9. Захист прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	5
	Разом	80

8. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Інтелектуальна власність» використовуються наступні методи навчання.

Методи навчання	Характеристика
Наочні методи навчання	Ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації (читання лекцій та підготовка практичних завдань із використанням мультимедійних презентацій, демонстрація тематичних відеороликів).
Інтерактивні методи навчання	Ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за

	дотриманням навчальних та етичних норм. Серед інтерактивних методів навчання використовуються: відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод.
Практичні методи навчання	Передбачають виконання практичних завдань. Серед практичних методів навчання використовуються практичні роботи, вправи, написання есе.
Інноваційні методи навчання	Поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентнісний метод (спрямований на розвиток професійних навичок, вмій та якостей здобувачів освіти), проектно-дослідницький метод (спрямований на вирішення проблемного питання через розвиток пошукових та аналітичних якостей здобувачів освіти, а також навичок командної роботи), використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Програми і сервіси, які використовуються: сервіси та програмні продукти від Microsoft, інструменти Google, графічні редактори Crello та Canva, хмарне презентаційне програмне забезпечення Prezi, конструктор лендінгових сторінок of.ua, Diagrams.net, Kahoot, Mentimeter, QR Генератор, Cutt.ly.
Методи дистанційного навчання	Ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання, платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex.

10. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ чи виконання письмового тестового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях та набутих професійних навичок під час виконання практичних завдань.

Оцінювання відповідей здобувачів освіти на практичних заняттях відбувається згідно навчального розкладу за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за виконання завдань на практичних заняттях складає 60 балів.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	№ теми									Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Практичне заняття (опрацювання завдання)			15	15		15			15	60
Самостійна робота (тестування з теми)	5	5	5	5	4	4	4	4	4	40
Максимальна к-ть балів	100									

Критерії поточного оцінювання:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під

час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці

публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Контроль за самостійну роботу.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

1. Тестування.
2. Підготовка завдання у рамках початкової теми із наступним захистом у вигляді дебатів.

Тестовий контроль. Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).

Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 40 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань

Повторне складання допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

Здобувачі вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії більше трьох підсумкових незадовільних оцінок (F, FX) незалежно від виду контролю (екзамен, залік), відраховуються з університету за академічну неуспішність. Здобувачам вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії одну-три незадовільні оцінки (F, FX), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у встановлені графіком навчального процесу терміни. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни, яке регламентується Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS.

Шкала оцінювання для заліку

університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
80-89	B	
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	
25-49	FX	не зараховано
0-24	F	

11. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

1. Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

3. Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

4. Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися з положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4-5).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Невідповідна поведінка під час заняття

Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти».

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019)

Ознайомитися із положенням можна за посиланням:
<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

13. Рекомендовані літературні джерела

1. Цивільний кодекс України..Т. 4. „Право інтелектуальної власності”.
2. Кузнєцов Ю.М. Патентознавство та авторське право: підручник.К.:Кондор,2005 .-428 с.
3. Антонов В.М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право.К.:КНТ,2005 .-520 с.
4. Басова Ю.О., Омельченко Н.В., Школяр С.П. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів:Компакт-ЛВ, 2018. -164 с.
5. Дмитришин В. Інтелектуальна власність на програмне забезпечення в Україні.2005.

6. М.В.Вачевський. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності. К.:ВД Професіонал, 2006 . - 448 с.
7. Л.І. Никируй, В.В. Борик.Інтелектуальна власність у європейських дослідницьких проектах.Івано-Франківськ: Плай, 2010. – 79 с.
8. Веб-ресурси:
<https://ukrpatent.org/>
<https://wipo.int>
<https://www.epo.org/>